

У цілому статистичні дані свідчать, що 80% аварійних ситуацій у промисловості виникає внаслідок помилок або халатності, що допускається обслуговуючим персоналом об'єкта [1].

Література

1. Стручок В., Стручок О. Забезпечення промислової безпеки підприємств харчової та переробної промисловості. Збірник тез доповідей XVII наукової конференції ТНТУ ім. Івана Пулюя, 20-21 листопада 2013 року. Т.: ТНТУ, 2013. С. 98.
2. Чернобыль. Десять лет спустя. Неизбежность или случайность? Под ред. А.Н.Семенова. М.: Энергоатомиздат, 1995. С. 110-132.

УДК 341.232.7+343.9

Н. Шостаківська, канд. пед. наук, доц.; А. Маліновський

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ

N. Shostakivska, Ph.D., Assoc. Prof.; A. Malinovskyi

THE IMPACT OF HOSTILITIES ON THE LIFE OF THE CIVILIAN POPULATION

24 лютого 2022 року для українців назавжди поділило життя на «до» і «після». З початком повномасштабного вторгнення РФ населення кожної області в повній мірі відчувало як психологічний, так і фізичний, економічний та навіть духовний вплив на життя та здоров'я. Важко визначити сферу життя, яку б не зачепила війна. У кожному конкретному випадку міра впливу на особистість буде різною і це залежить від цілого ряду причин. Протягом декількох тижнів після вторгнення близько 16 мільйонів українців були вимушені покинути свої домівки та шукати притулку за кордоном та в інших частинах України. За прогнозами ВООЗ кожен четвертий наш громадянин можливо має психічний розлад, при чому 10 % людей, які пережили травмуючі події, пізніше матимуть симптоми психологічної травми, а ще 10 % демонструватимуть поведінкові зміни або психологічні розлади, які стануть перешкодою для повноцінної участі в повсякденному житті [1].

Проаналізувавши впливи, які чинять військові дії на життя цивільного населення можна поділити їх на кілька категорій: фізичні, психічні та економічні, при чому всі вони настільки взаємно пов'язані, що часто досить важко відділити одні від інших, особливо, якщо розглядати їх у контексті впливу на здоров'я. Метою нашої роботи було узагальнити та систематизувати чинники впливу на життєдіяльність цивільного населення під час військових дій і окреслити можливості уникнення негативних наслідків.

Станом на 1 серпня обсяг прямих збитків економіки України від пошкодження та руйнування житлових і нежитлових будівель та інфраструктури збільшився до 108,3 млрд доларів США [2]. Ця інформація стосується кожного українця тому, що хтось у цю суму включає безпосередню втрату чи пошкодження житла або майна, втрату, або зміну роботи чи місця проживання і це лише індивідуальні зміни. А у масштабі країни це відсутність зростання валового національного продукту, низькі темпи зростання соціальних виплат, відсутність зростання заробітних плат і як наслідок збільшення вартості товарів та послуг і зниження рівня життя. В кожному індивідуальному випадку міра впливу цього фактору буде різною, що в основному залежатиме від базового матеріального рівня тієї чи іншої сім'ї на початок військових дій.

Фізичні чинники, котрі впливають під час військових дій на життєдіяльність цивільного населення є досить вагомими і в мирний час, можливо їх роль була б значно меншою. Для прикладу, температура навколишнього середовища: з одного боку низькі температури викликають підвищення захворюваності на респіраторні інфекції, відсутність світла та опалення веде до псування продуктів харчування та зменшення часу ефективної роботи як на робочому місці так і в домашніх умовах, подекуди вихід з ладу систем водопостачання та опалення, що знову ж таки відбивається на стані здоров'я людини. Усі ці чинники посилюються з проведенням військових дій, адже унеможливають швидкий ремонт комунікацій та відновлення систем. Хорошим прикладом, як військові дії впливають на життя цивільних людей є пошкодження енергетичної інфраструктури, зокрема, електропостачання, що стало причиною численних збитків та навіть енергетичної кризи.

В Україні заміновано 30% території, за масштабами це як дві держави Австрія [2]. І дана проблема носить глобальний характер, бо є причиною фізичної неможливості використовувати ряд земельних угідь, ускладнює транспортне сполучення, вимагає надзвичайно багато коштів та часу для її вирішення. Замінування надзвичайно актуальне для областей і територій, що тимчасово перебували під окупацією. Вирішення даного питання ускладнює повсюдне пошкодження інфраструктури, електромереж, водопостачання, газопостачання що характерне для деокупованих територій.

Психологічний стан цивільного населення чинить надзвичайно активний вплив на стан суспільства загалом. Ще пів року тому більшість із нас хвилювали питання, пов'язані з пандемією (вакцинуватися чи не вакцинуватися?), але зараз ми щодня прокидаємося з однією думкою: в країні війна, російська агресія не збавляє обороти, і якось потрібно з усім цим жахом щодня давати собі раду. В літературі, зазвичай, надають багато уваги посттравматичному синдрому, від якого страждають військові, але ми всі є учасниками військових дій і ступінь впливу на психічний стан населення як окупованих так і неокупованих територій є надзвичайно великим.

В багатьох людей під час війни спостерігаються «емоційні гойдалки» (різкі перепади настрою). Страх і провину змінюють почуття оптимізму та ейфорії, це негативно позначається на психологічному здоров'ї кожного українця. Перепади настрою зазвичай відбуваються періодично і потрібно вміти з ними поротися, щоб нормалізувати свій психо-емоційний стан. Важливо під час цих «гойдалок» вийти на фазу адаптації, що характеризується усвідомленням нових умов в яких знаходиться людина.

Низка приватних компаній та психологи ДСНС провели оцінку психологічного стану мирних жителів. Психологічне благополуччя українців оцінили в 6,7 балів з 9 можливих [1].

Отже щоб згладити негативні наслідки на життєдіяльність цивільного населення військових дій, слід залучати у процес корекції як індивідуальні так і суспільні ресурси, шляхом санітарно-освітньої роботи поширювати серед населення інформацію про можливості надання психологічної та соціальної допомоги, при необхідності використовувати вільний час для самоосвіти та психологічного розвантаження.

Література

1. Як війна впливає на психічне здоров'я дітей? Музей воєнного дитинства. URL: <https://warchildhood.org/ua/impact-of-war-on-childrens-mental-health/>
2. УКРІНФОРМ. URL: <https://www.ukrinform.ua/>
3. РБК Україна. URL: <https://www.rbc.ua/>